

HIRVIELÄINONNETTOMUUDET YLEISILLÄ TEILLÄ 1981

TIE- JA VESIRAKENNUSHALLITUS
LIIKENNETOIMISTO

TVH 741944

HELSINKI 1982

HIRVIELÄINONNETTOMUUDET YLEISILLÄ TEILLÄ 1981

Tie- ja vesirakennushallitus
Liikennetoimisto

Helsinki 1982

ISBN-951-46-5493-5

ALKUSANAT

Liikenneministeriön asettama työryhmä antoi 14.5.1981 selvityksen hirvionnettomuuksien kehityksestä 1970-luvulla ja teki ehdotuksen niistä toimenpiteistä, joihin olisi ryhdyttävä hirvionnettomuuksien torjumiseksi. Tässä yhteydessä ehdotettiin myös, että tie- ja vesirakennushallitus laatisi vuosittain tilaston hirvieläinonnettomuuksien määrällisestä kehityksestä alueittain. Jäljempänä esitetyt tilastotiedot koskevat lähinnä vuotta 1981.

Selvityksen ovat laatineet TVH:n liikennetoimistossa jaostopäällikkö Matti Roine ja dipl.ins. Jyrki Nuotio. Selvityksen tarkoituksena on lähinnä palvella tie- ja vesirakennuspiirejä ja riistanhoitopiirejä metsästyksen kohdentamista koskevista asioista neuvoteltaessa.

Helsinki 1.4.1982

Yli-insinööri

Kirill Härkänen

SISÄLLYSLUETTELO

sivu

1. Yleistä 1
2. Hirvieläinonnettomuudet v.1981 ja onnettomuuksien kehitys koko maassa 2
3. Hirvieläinonnettomuudet ja niiden kehitys tie- ja vesirakennuspiireittäin 4
4. Hirvionnettomuuskehityksen arvioiminen 6

Liite: Hirvikaato vuonna 1981

1. YLEISTÄ

Tie- ja vesirakennushallituksen hirvieläinonnettomuuksia koskeva tilasto perustuu poliisin tekemiin ilmoituksiin. Kysymyksessä on tarkin saatavissa oleva tiekohtainen aineisto, joka on ollut TVH:n käytettävissä 1.4.1982. Lopullinen vuoden 1981 onnettomuustilasto valmistuu kuluvan kevään aikana. Aikaisempien vuosien perusteella voidaan olettaa, että lopullinen tilasto ei paljon poikkea tässä selvityksessä käytetyistä ennakkotiedoista.

Seuraavassa esitetyt hirvikannan kehittymistä koskevat tiedot perustuvat riistanhoidosta vastaavilta viranomaisilta saatuihin tietoihin. TVH ei ole tehnyt omiin maastohavaintoihin perustuvia riistakanta-arvioita.

2. HIRVIELÄINONNETTOMUUDET 1981 JA ONNETTOMUUKSIEN KEHITYS

Hirvieläinonnettomuuksien määrä lisääntyi vielä vuonna 1980, mutta kääntyi ensimmäisen kerran laskuun vuonna 1981 (taulukko 1). Poliisin ilmoituksiin perustuvan TVH:n onnettomuustilaston ennakkotietojen mukaan v.1981 tapahtui yleisillä teillä 1718 hirvionnettomuutta ja 584 peuraonnettomuutta. Edellisellä vuonna tapahtui yleisillä teillä 2216 hirvionnettomuutta ja 735 peuraonnettomuutta. Vuoden 1981 ennakkotietojen mukaan ovat hirvi- ja peuraonnettomuudet vähentyneet edellisestä vuodesta 22 %.

Taulukko 1. Hirvieläinonnettomuuksien määrät ja seuraukset vuosina 1970 - 1981

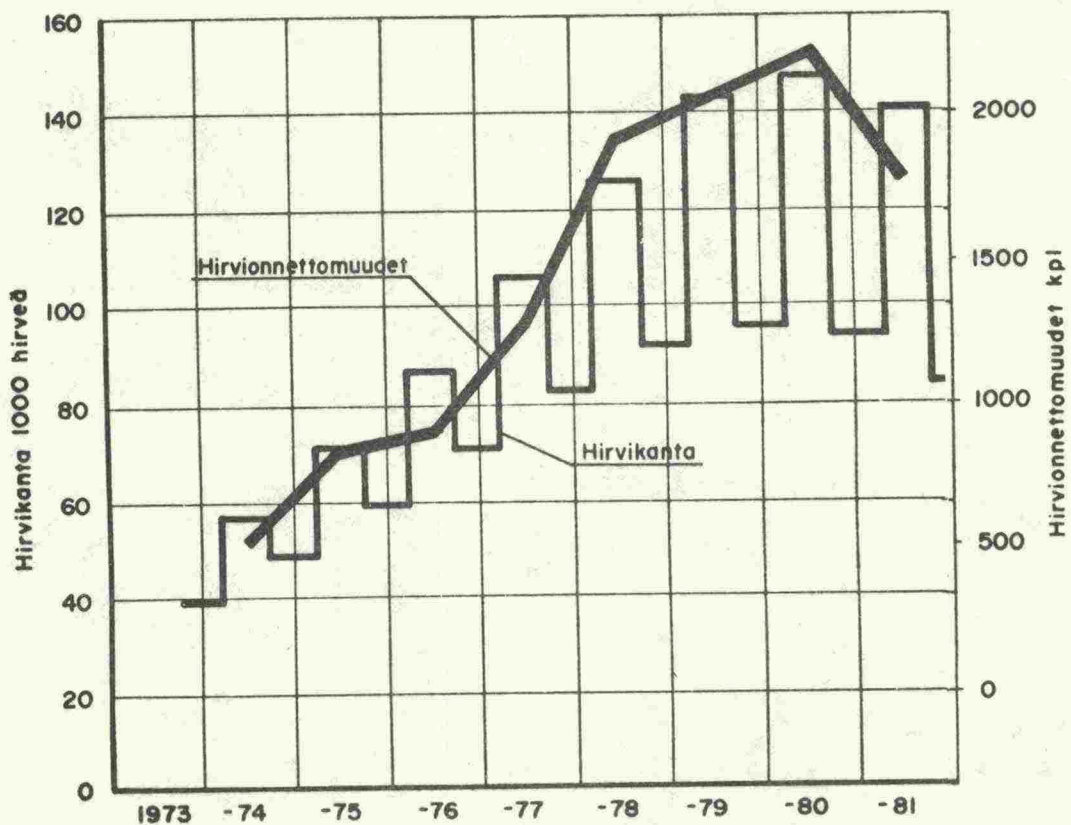
Vuosi		1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981 ¹⁾
Onn.lkm.	Hirvi	225	218	302	477	508	824	896	1285	1930	2067	2216	1718
	Peura	-	5	18	273	283	401	391	468	736	704	735	584
	Yht.	225	223	320	750	791	1225	1287	1753	2666	2771	2951	2302
Kuolleiden määrä	Hirvi	-	5	2	14	1	10	3	2	3	9	7	3
	Peura	-	-	-	2	1	-	-	1	-	1	-	1
	Yht.	-	5	2	16	2	10	3	3	3	10	7	4
Vammautuneiden määrä	Hirvi	62	73	100	194	107	283	221	247	474	413	353	235
	Peura	-	3	1	5	5	10	6	12	25	11	13	14
	Yht.	62	76	101	199	112	293	227	259	499	424	366	249

1) Vuoden 1981 ennakkotieto

Henkilövahinkoihin johtaneiden hirvionnettomuuksien määrä vähentyi ennakkotilaston mukaan v.1981 edellisestä vuodesta 27 %. Vuonna 1981 kuoli hirvionnettomuuksissa yleisillä teillä tilaston mukaan 3 ihmistä ja vammautui 235. Edellisinä vuosina onnettomuuksissa on kuollut 3-9 ja vammautunut 247-474 ihmistä.

Vaikka peuraonnettomuuksien kokonaismäärä vähentyi v.1981, ei onnettomuuksissa vammautuneiden määrä vähentynyt edellisestä vuodesta. Vammautuneiden määrää (14) voidaan kuitenkin pitää melko vähäisenä.

Vuonna 1981 suoritettu hirvikaato, joka oli yli 10 % suurempi kuin edellisenä vuonna, on pienentänyt hirvikantaa alustavien arvioiden mukaan noin 10 %:lla. Kaato on pystytty entistä paremmin suuntaamaan liikenneturvallisuuden kannalta tärkeille alueille, mikä näkyy myös tapahtuneessa hyvässä onnettomuuskehityksessä. Osaltaan hyvään onnettomuuskehitykseen on vaikuttanut mm. v.1981 vaikeat talviolosuhteet ja ongelman saama laaja julkisuus, joka on saattanut johtaa varovaisempaan ajotapaan.

Kuva 1. Hirvionnettomuuksien ja hirvikannan kehitys vuosina 1973-1981.

Kehitystä tarkasteltaessa (taulukko 1) on huomattavissa, että onnettomuusmäärä on palautunut vasta vuosien 1977-78 tasolle. On ilmeistä, että hirvikannan kääntyminen kasvuun palauttaisi onnettomuusmäärän nopeasti entiselle tasolle.

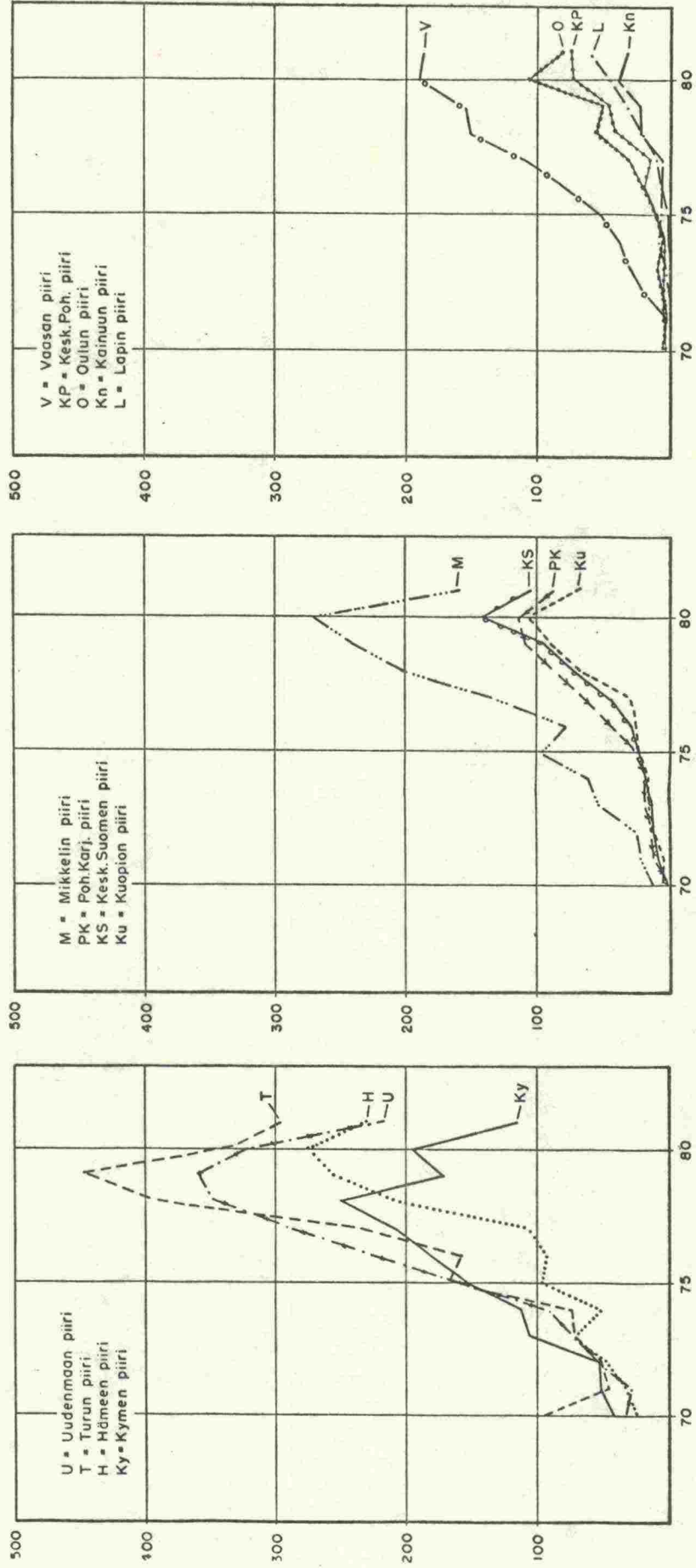
3. HIRVIELÄINONNETTOMUUKSET JA NIIDEN KEHITYS TIE- JA VESIRAKENNUS-PIIREISSÄ

Valtaosa hirvieläinonnettomuuksista tapahtuu eteläisissä tie- ja vesirakennuspiireissä. Näihin piireihin ovat myös keskittyneet suurimmat piirikohtaiset vähenemät onnettomuusmäärissä. Eniten hirvionnettomuudet ovatkin ennakkotietojen mukaan vähentyneet Kymen (41 %), Mikkelin (41 %) ja Uudenmaan (31 %) piireissä. Sitä vastoin onnettomuusmäärät ovat lisääntyneet vähäisessä määrin Keski-Pohjanmaalla (4 %) ja huomattavasti Lapin piirissä (39 %). Onnettomuusmäärä on pysynyt ennallaan Vaasan piirissä. Erääksi kehityssuunnaksi on myös todettu se, että hirvionnettomuuksia tapahtuu nykyään seuduilla, joilla niitä ei paljon aikaisemmin tapahtunut. Näin on käynyt mm. Mikkelin ja Lapin piireissä.

Henkilövahinkoihin johtaneet hirvionnettomuudet ovat vähentyneet huomattavasti Kymen, Mikkelin ja Keski-Suomen piireissä (taulukko 2). Sen sijaan henkilövahinko-onnettomuudet ovat lisääntyneet mm. Lapin ja Keski-Pohjanmaan piireissä ja pysyneet edellisen vuoden tasolla Vaasan ja Kainuun tie- ja vesirakennuspiireissä. Kuolemaan johtaneita onnettomuuksia tapahtuu vuosittain 3-10 melko satunnaisesti eri tie- ja vesirakennuspiireissä.

Piiri	Hirvionnettomuudet							Peuraonnettomuudet						Hirvieläinonn.			
	Kuolemaan johtaneet		Vammoilhin johtaneet		Yhteensä			Kuolemaan johtaneet		Vammoilhin johtaneet		Yhteensä			Yhteensä		
	81	80	81	80	81	80	M %	81	80	81	80	M %	81	80	M %		
Uusimaa	-	-	22	32	219	319	- 31	1	-	2	4	107	99	+ 8	326	418	- 22
Turku	-	-	25	36	295	332	- 11	-	-	12	5	247	291	- 15	542	623	- 13
Häme	-	-	29	32	230	276	- 17	-	-	-	1	217	324	- 33	447	600	- 26
Kymi	-	-	11	22	117	197	- 41	-	-	-	-	2	3		119	200	- 41
Mikkeli	-	-	7	22	161	272	- 41	-	-	-	1	2	3		163	275	- 41
Pohjois-Karjala	1	1	12	10	89	115	- 23	-	-	-	-	-	-		89	115	- 23
Kuopio	-	-	5	10	67	108	- 38	-	-	-	-	-	-		67	108	- 38
Keski-Suomi	-	-	9	19	107	144	- 26	-	-	-	-	3	11		110	155	- 29
Vaasa	1	2	22	21	185	187	- 1	-	-	-	-	5	9		190	196	- 3
Keski-Pohjanmaa	-	1	8	6	75	72	+ 4	-	-	-	-	1	1		76	73	+ 4
Oulu	1	-	4	11	81	106	- 24	-	-	-	-	-	-		81	106	- 24
Kainuu	-	1	4	3	31	38	- 18	-	-	-	-	-	-	1	31	39	- 21
Lappi	-	1	8	2	61	44	+ 39	-	-	-	-	-	-		61	44	+ 39
Koko maa	3	6	166	226	1718	2210	- 22	1	-	14	11	584	742	- 21	2302	2952	- 22

Taulukko 2. Hirvieläinonnettomuuksien kehitys tie- ja vesirakennuspiireittäin vuosina 1980-81

Kuva 2. Hirvionnettomuksien kehitys tie- ja vesirakennuspiireittäin vuosina 1970-1981 TVH:n tilastojen mukaan

Peuraonnettomuudet ovat vähentyneet koko maassa n. 21 %:lla. Vähemmän keskittyy Turun ja etenkin Hämeen piireihin. Uudellamaalla peuraonnettomuuksia kuitenkin tapahtui v.1981 edellisvuotta jonkin verran runsaammin. Henkilövahinkoon johtaneita peuraonnettomuuksia tapahtui v.1981 neljätoista eli kolme enemmän kuin vuonna 1980. Uudellamaalla sai v.1981 surmansa yksi henkilö. Sen sijaan v.1980 välttyttiin peuraonnettomuuksissa ihmishenkien menetyksiltä.

Hirvieläinonnettomuuksien kehitystä tarkasteltaessa voidaan nähdä myönteisimmän kehityksen tapahtuneen piireissä, joissa onnettomuusmäärät ja liikennesuoritteet ovat olleet suurimmat. Vaikka onnettomuudet ovatkin huippuvuosien jälkeen Vaasan piiriä lukuunottamatta vähentyneet (kuva 2), tapahtuu näissä tie- ja vesirakennuspiireissä vielä vuosittain huomattava määrä hirvieläinonnettomuuksia.

Pohjoisissa tie- ja vesirakennuspiireissä on hirvikanta viime vuosina kasvanut. Samaan aikaan ovat myös onnettomuudet lisääntyneet. Vuonna 1981 ovat onnettomuudet kuitenkin Lapin tie- ja vesirakennuspiiriä lukuunottamatta vähentyneet edellisestä vuodesta.

4. HIRVIONNETTOMUUSKEHITYKSEN ARVIOIMINEN

Tie- ja vesirakennushallituksen aikaisemmassa julkaisussa "Hirvieläinonnettomuudet yleisillä teillä 1974-80" TVH 741968, on esitetty miten hirvionnettomuuksien määrä arvioidaan hirvikannan ja liikennesuoritteen perusteella. Arvion tekeminen edellyttää, että käytettävissä on tiedot hirvikannan ja liikenteen alueellisesta kehityksestä v.1982.

Hirvikaato vuonna 1981

	Talvikanta 80-81	Vasatuotto ja muutto 81	Metsästettävä kanta 81	Kaato- vat 81	Kaato %	Kaadettu Kaadettu
Etelä-Häme	4 600 (5,2)	2 700 (60/100)	7 300 (8,2)	3 237	95,5	3 122
Etelä-Savo	9 100 (5,8)	5 100 (56/100)	14 200 (8,6)	6 809	95,0	6 466
Keski-Suomi	6 700 (4,2)	3 700 (55/100)	10 400 (6,6)	4 845	89,5	4 337
Kymi	5 400 (5,0)	2 150 (40/100)	7 550 (7,0)	2 995	97,3	2 944
Lappi	5 200 (0,5)	2 600 (50/100)	7 800 (0,8)	1 886	90,0	1 720
Oulu	14 300 (3,0)	7 100 (53/100)	21 400 (4,5)	4 501	95,0	4 290
Pohjois-Häme	4 500 (5,0)	2 350 (52/100)	6 850 (7,7)	2 945	94,7	2 791
Pohjois-Karjala	5 150 (2,9)	2 550 (50/100)	7 700 (4,3)	3 319	93,3	3 099
Pohjanmaa	11 200 (5,8)	5 000 (45/100)	16 200 (8,3)	6 828	97,2	6 636
Pohjois-Savo	6 850 (4,1)	4 100 (60/100)	10 950 (6,5)	4 380	90,0	3 952
Ruots. Pohjanmaa	4 600 (6,9)	3 200 (70/100)	7 800 (11,6)	4 102	95,9	3 943
Satakunta	5 100 (4,2)	2 650 (52/100)	7 750 (6,4)	5 104	96,6	4 957
Uusimaa	4 900 (5,0)	3 150 (64/100)	8 050 (8,2)	4 993	86,9	4 349
Varsinais-Suomi	5 100 (5,2)	2 700 (52/100)	7 800 (7,9)	3 695	96,1	3 564
Koko maa	92 700 (3,1)	49 050 (53/100)	141 750 (4,7)	59 639	94,2	56 170

